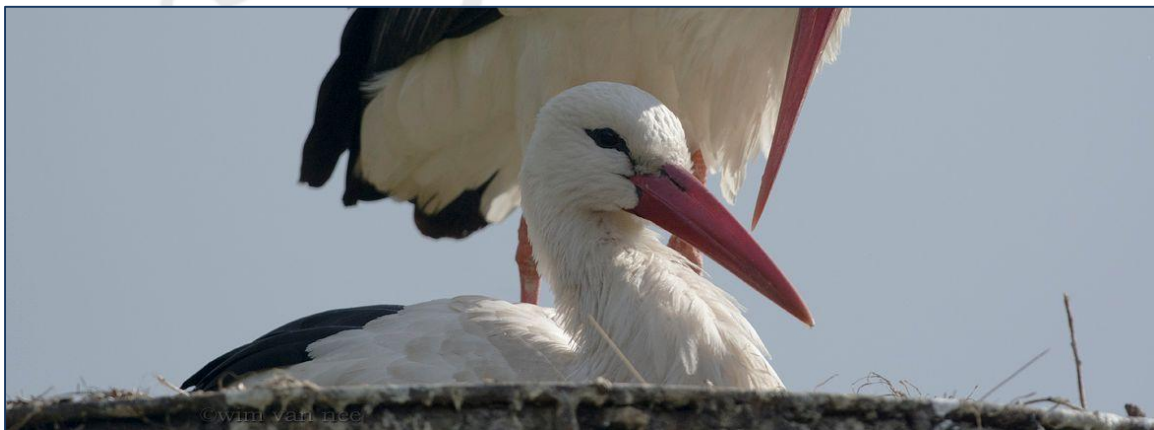


Jong leven

13 april t/m 7 mei

Beleef de Lente 

De dag van	13 april
Het ene ei is het andere niet	16 maart
Relatieve rust	18 april
De ooievaar nakijken	20 april
Geluksbrenger	23 april
De Uiver	25 april
Arrogante kikkers	27 april
Ooievaar als opruimer	30 april
Nestje, boompje, beestje	2 mei
Kijkje in het ei	4 mei
Over de grens	7 mei



De Dag van

13 april, Wim van Nee

Ze hebben ons wel even laten zweten, maar de eerste eieren zijn gelegd! Ieder jaar krijgen ze het toch weer voor elkaar om dit rond middernacht te regelen. En het leuke is, dat dit op alle ooievaarsnesten zo gaat. Het is echt des ooievaars.

Dagen tellen

We kunnen gelijk dagen gaan tellen. Tel maar even mee. Vanaf het tweede ei begint het echte broeden, dus dat is ons startpunt. We tellen 33 dagen verder vanaf 12 april en komen dan uit op 15

mei. Rond deze dag kunnen de eerste eieren uitkomen. Teken daar maar alvast een vlaggetje op de kalender. Er hoeft dit jaar geen wimpel aan, want het worden geen koningskinderen.

Gezin

Het is elke dag wel ergens een dag van. Dat is ook op 15 mei het geval. Het is dan de *Internationale Dag van het Gezin*. Wat zou het geweldig zijn, als dan ook echt de eerste twee jongen ter wereld komen. Dan passen we de dag ook toe op de ooievaars en wordt het de *Dag van het Ooievaarsgezin*.

Ei

En laten we er dan ook maar een *Dag van het Ei* aan toe voegen.

Maar ... die dag blijkt al te bestaan en dat had ik niet verwacht. Op 11 oktober is het *Wereld Ei Dag*. Is deze dag dan toe te passen op de ooievaarseieren? Wat datum betreft zeker niet, maar wat inhoud betreft ook niet echt. *Wereld Ei Dag* gaat namelijk vooral over de wereldwijde consumptie van eieren en dat is natuurlijk niet de bedoeling van ooievaarseieren.

Behalve als je bedenkt dat de hele inhoud van het ooievaarsei geconsumeerd wordt door het kuiken dat nu zijn eerste stapjes zet in zijn ontwikkeling. Zo komt de inhoud van het ei echt helemaal ten goede aan nieuw ooievaarsleven.

Dat is weer een geruststellende gedachte.



terug



Het ene ei is het andere niet

16 april, Arda van der Lee

We zitten met onze neus bovenop de eieren, bij Beleef de Lente. Eerste ei, tweede ei, derde ei, het houdt niet op, bij de ooievaar en in de andere nesten. Leuk om eens de grootte van de oudervogels en de grootte van de eieren te vergelijken.

We hebben de eieren van onze ooievaars inmiddels goed kunnen bekijken en dan valt op dat ze eigenlijk klein zijn. Als je ze vergelijkt met een kippenei zijn ze niet zo heel veel groter, terwijl een ooievaar wel veel groter is dan een kip.

Kleine eieren

Waarom zijn de eieren van ooievaars eigenlijk best wel klein? Dat heeft te maken met de kuikens die eruit kruipen: van een kip gaan de kuikens direct na het uitkomen al rondscharrelen, op zoek naar eten. Net als bij eenden, zwanen en weidevogels noemen we die kuikens nestvlinders.

Hulpeloos

Ooievaarskuikens zijn nog vrij hulpeloos als ze uit hun ei kruipen, ze hebben zich in hun ei minder ver ontwikkeld. En dus hoeft hun ei minder voedsel te bevatten en minder groot te zijn. Voor de ouders betekent dat wel dat ze veel langer voor de jongen moeten zorgen. Voordat ooievaarskuuks eindelijk zelf voedsel gaan zoeken, zijn ze zeker 2 maanden oud.



Nestblijvers

Kuikens die door hun ouders verzorgd moeten worden, noemen we nestblijvers. Ooievaarskuikens hebben wel veertjes als ze uit het ei komen, sommige kuikens zijn zelfs helemaal kaal. Denk maar aan mezen, merels of duiven. Al deze kuikens komen dus uit wat kleinere eieren.

terug



Relatieve rust

18 april, Titia Bijwaard

Verliefd, verloofd, getrouwd. Het was voor ons even wennen, zo'n vreemde vrouw, maar nu hoort Ma2 helemaal thuis op dit nest. Bovenop haar prachtige eieren, ondersteund door een trotse Pa! Even samen bijkomen van die enerverende paarvormingstijd en toekomstplannen maken voor de kuuks.



Pa en Ma2 knus samen (6 april 2024, foto Albert Westerhuis)

Verbouwing geslaagd

Ma2 heeft het nest wel eerst naar eigen smaak ingericht: een mooie diepe nestkom in een dikke laag zacht nestmateriaal. En de takkenrand kon volgens haar ook nog wel wat breder. Want na alle aanvallen op het nest heeft ze beseft dat veiligheid hier een hoge prioriteit heeft. Het is een robuust oievaarsnest geworden.

Na tien jaar Ma is het boeiend om te zien dat ook bij ooievaars de smaken verschillen. Zijn het de moderne inzichten van een jongere generatie? Doordat Ma2 ongeringd is weten we niet hoe (on)ervaren ze is.

Maand voor moederschap

Gelukkig heeft Ma2 aan Pa een coachende partner die haar overal veilig doorheen loodst. Hij weet dat ze wat knuffels en aanmoediging kan gebruiken tijdens het leggen van de eieren. En hij is ook voorbereid op wat er komen gaat. Pa geeft Ma2 alle ruimte om voedsel te zoeken (foerageren) en op krachten te komen. Want het aanmaken en leggen van de eieren kost haar natuurlijk al veel energie, net als het broeden zelf.

Als verantwoordelijke Pa neemt hij met alle plezier het broeden van Ma2 over. Met zijn ervaring komt het vast wel goed! Daar moeten we als toekijkende lentebelevers maar op vertrouwen.

De meeste ooievaars zijn nu aan het broeden. De rust lijkt weergekeerd. Maar rondom het nest gebeurt nog genoeg: in onderstaand filmpje komen nog een paar andere ooievaars op bezoek en zien we Ma2 foerageren in het weiland onder het nest.

terug



© wim van nee

*De ooievaar nakijken, foto Wim van Nee
Samengestelde foto*

De ooievaar nakijken

20 april, Wim van Nee

Nu de ooievaars in Nijetrijne lekker aan het broeden zijn, hebben we even tijd voor iets anders. We gaan ooievaars nakijken. Soms is dat nodig, als een ooievaar dood wordt gevonden en de doodsoorzaak niet duidelijk is.

Vogelgriep

Toen er twee jaar geleden een vogelgriepuitbraak was onder ooievaars, zijn er veel slachtoffers onderzocht en nagekeken. Dat was nodig om de verspreiding van het vogelgriepvirus te kunnen volgen en om maatregelen te treffen waar dat mogelijk was. Er werden en worden ook monsters genomen van jonge ooievaars, die worden onderzocht op de aanwezigheid van het virus. Het kan alle vogels treffen, ook gehouden dieren zoals kippen.

De ooievaars nakijken is in dit verband heel zinvol.

(Lees meer over [Ooievaars en vogelgriep](#))

Elastiek

Een terugkerend probleem wordt veroorzaakt door afval. De opportunistische ooievaar pikt alles op waarvan hij denkt dat het eetbaar is. Hij vertrouwt erop dat het onverteerbare deel er met een braakbal weer uit gaat. Dit gaat meestal wel goed. Kleinere niet te verteren stukjes gaan gewoon mee met grasresten, keverschildjes en muizenhaar. We vinden van alles in braakballen, zelfs stukjes glas, maar in een goede braakbal komt het toch keurig naar buiten.

Elastieken zijn berucht. Ooievaars zien ze aan voor voedsel en eten ze gewoon op. In de braakballen gaat het fout. De rekbaarheid en lengte van het (post)elastiek zorgen ervoor dat ooievaars ze niet kunnen opraken, de kluit in de ingewanden wordt steeds groter en braakballen rijgen aaneen. De elastieken vullen flink, maar leveren niets op. Verhongering is zijn lot. Wanneer de ooievaar wordt nagekeken, kan deze doodsoorzaak worden vastgesteld.

De Uiver

Misschien ken je de ooievaar ook als *uiver*.

Het is één van de andere mooie benamingen.

De ooievaar is zo'n goede vlieger, dat er in 1934 een vliegtuig de naam *Uiver* kreeg.

De KLM had de gewoonte om hun vliegtuigen vogelnamen te geven. De naam begon dan met de laatste letter

van de code. De DC-2 van de KLM had als code PH-AJU, de vogelnaam moest dus met een U beginnen. Het lag voor de hand om *Uil* te kiezen, ware het niet dat er al een toestel was met deze naam. Het bleek heel lastig te zijn om een andere vogelnaam met de letter U te vinden, totdat iemand bedacht dat het ook wel een Oudhollandse streeknaam kon zijn: *Uiver*. Dat paste ook nog



eens mooi bij het geweldige zweefvermogen van de ooievaar. En zo werd het toestel tot *Uiver* gedoopt.

Toen de *Uiver* vertrok om deel te nemen aan de Melbourne-race werd hij door velen nagekeken. En door tweede te worden werd de *Uiver* wereldberoemd.

Toch is het daarna misgegaan met deze aluminium ooievaar. Volgende week in het weblog een bijzondere aanvulling op het verhaal van de *Uiver*.

De ooievaar nakijken

Pieter Bruegel de Oude is een heel bekende Hollandse meester. Hij schilderde in 1559 een prachtig schilderij met de naam *De dwaasheid van de wereld*. Op het schilderij heeft hij spreekwoorden uitgebeeld om de mensen een spreekwoordelijke spiegel voor te houden. Als je even zoekt, dan kun je een ooievaar vinden. Hij vliegt langs een kasteelachtig torentje en door het raampje kijkt iemand de wegvliegende ooievaar na. Het spreekwoord dat erbij hoort is: *De ooievaar nakijken*.

Ik dacht, dat past mooi bij wat er gebeurt bij onderzoek van dode ooievaars, bij tellingen of bij het inventariseren van broedresultaten. En bij wat we doen bij *Beleef de Lente*. We kijken met ons allen heel wat uren naar de ooievaars.

Totdat ik de betekenis van het spreekwoord las. *De ooievaar nakijken* betekent: *Je tijd verdoen*.

Wat een desillusie...



Fragment van het schilderij 'De dwaasheid van de wereld', Pieter Bruegel de Oude

terug



Geluksbrenger

23 april, Arda van der Lee

In het vorige blog ging het over de oude naam 'uiver' voor de ooievaar. Maar waar komt de naam ooievaar vandaan? Eén van de verklaringen is dat het kan komen uit het Oudhoogduits, namelijk van 'odobero'. En dat staat voor 'geluksbrenger' of 'schatdrager'.

Een andere verklaring zou zijn dat het woord ooievaar zou samengesteld zijn uit de woorden 'uda' en 'faran', wat 'moerasganger' of 'loper in drassige weiden' betekent. In Nederland klopt dat wel, hoe vochtiger het weiland, hoe meer prooien er verschalkt worden.



Cicade

'Onze' ooievaar heet officieel witte ooievaar. De wetenschappelijke naam voor de witte ooievaar is *Ciconia ciconia*. Afgeleid van cicade, een insect dat een krekkelgeluid produceert. Het snavelkleppen van de vogels zou lijken op krekkelgeluid. Ik vind dat persoonlijk wat ver gezocht, voor mij klinkt het geluid van een cicade toch wel wat anders.

Geluksbrenger

Die verklaring van de naam klinkt mij wel als muziek in de oren. En ik denk ook te spreken voor alle kijkers van BdL. Die naam klopt toch helemaal, hoeveel mooie momenten hebben we alle jaren al niet gehad met onze ooievaars?

Geluk onderweg

En heeft u dat nou ook? Rijd je in de schemering naar huis en zie je een ooievaar op een lantaarnpaal, rustig op één poot, dan ga je toch blij de nacht in?

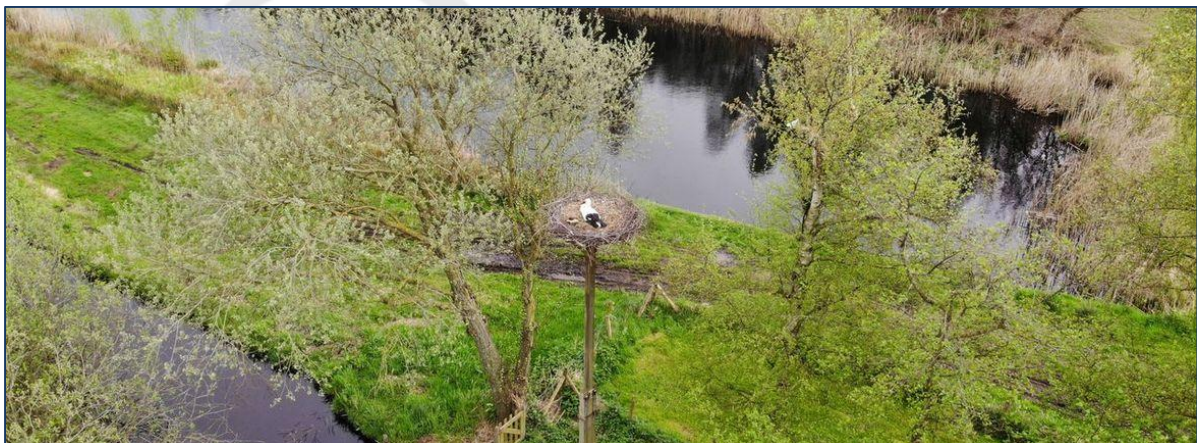
Fiets je langs een weiland, stapt er onverwacht eentje met zijn lange, rode poten door het gras. Dan stap je toch van je fiets om even te genieten?

Of kijk je omhoog (vogelaars doen dat nog wel eens) en er cirkelen 3 ooievaars rond, steeds hoger en hoger, dan kijk je ze toch zo lang mogelijk na? Met hun witte vleugels met zwarte vingers steken ze prachtig af tegen de blauwe lucht.

Heb je een ooievaarsnest in de buurt (of sommige geluksvogels zoals Titia en ikzelf, in de tuin), dan kijk je toch heel vaak even naar de bewoners?

Dat zijn toch kleine geluksmomentjes? Geluksmomentjes gebracht door een ooievaar, de geluksbrenger?

terug



De Uiver

25 april, Titia Bijwaard

Als je langdurig kijkt naar broedende ooievaars, dan dwalen vanzelf je gedachten af. Wij bloggers zijn deze week gaan mijmeren over de eeuwenlange relatie tussen mens en ooievaar. Wim schreef over KLM vliegtuig De Uiver uit 1934. Die Uiver is een bijzondere schakel tussen mijn familie en ooievaars!

Na de Melbourne-race

In zijn blog [De ooievaar nakijken](#) vertelt Wim hoe de DC-2 aan zijn naam kwam en legendarisch werd door de tweede plaats te bereiken in een wedstrijdvlucht van Londen naar Melbourne. Zie ook deze [oude filmbeelden](#) daarvan. Op [aviacrash.nl](#) is te lezen hoe het de Uiver daarna verging:

Om het enorme succes van de Uiver in de Melbourne Race commercieel verder uit te buiten, vertrekt de PH-AJU in de vroege ochtend van woensdag 19 december 1934 van Schiphol voor een versnelde (extra!) kerstpostvlucht naar Batavia. Tijdens deze vlucht verongelukt de Uiver in hevige noodweer in de Syrische woestijn bij Rutbah Wells (Irak). Alle zeven inzittenden komen om het leven. De ware toedracht van het ongeval is nooit opgehelderd.



Brief uit de Uiver van 1934 (foto Titia Bijwaard)

De familielink

Mijn grootvader schreef vanuit Den Haag, de stad met een ooievaar in het wapen, op 17 december 1934 een brief aan zijn oom op Java. Deze brief (zie foto) ging met de kerstpostvlucht van de Uiver mee.

Van de door de Uiver vervoerde post (350 kg) is 145 kg bij de ramp verbrand en verstrooid in de Syrische woestijn. Van de geredde post is een deel vrijwel onbeschadigd gebleven maar vertoont de rest de zichtbare kenmerken van het ongeluk. Deze post werd door een ander vliegtuig opgehaald en alsnog naar Batavia gebracht en arriveerde daar op 28 december. De brief van mijn grootvader was één van de brieven die met brandschade is bezorgd en is altijd in de familie bewaard gebleven als respectvolle herinnering aan die noodlottige laatste vlucht van De Uiver.

En zo zal het waarschijnlijk geen toeval zijn dat ik bijna 90 jaar later de relatie tussen mens en ooievaar blijf koesteren!

terug



Arrogante kikkers

27 april, Wim van Nee

Koningsdag. Zoekend naar een link met ooievaars, kwam ik een prachtige Engelse prent uit 1806 tegen, waarop een ooievaar is afgebeeld met een kroontje op zijn kop. Op de afbeelding staat ook een kikker. Mijn belangstelling was gewekt.

Napoleon

Rond 1800 raakt Europa steeds meer in de greep van *Napoleon Bonaparte*, bijgenaamd *Bonney*. Ook de *Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden* moet eraan geloven. De Nederlanders hebben hun glans in Europa allang verloren. Ze hebben zich in de voorgaande 17e en 18e eeuw niet geliefd gemaakt en worden door de omringende landen 'kaaskoppen' en 'arrogante kikkers' genoemd. In het jaar 1806 maakt *Napoleon* zijn broer *Lodewijk Napoleon* koning van het *Koninkrijk Holland*. In dit decor is de Engelse spotprent getekend.

Spotprent

Een spotprent is meer dan een aardig plaatje. Het is satirisch bedoeld en bevat een boodschap. Op deze prent is *Napoleon* afgebeeld als oppergod *Jupiter Bonney*, wat goed past bij zijn grootheidswaanzin. Hij stuurt zijn broer als ooievaar naar Holland, als hun nieuwe koning, een cadeautje. De Hollandse kikkers aanvaardden het nederig en in grote dankbaarheid. Wat ze niet beseffen is dat Koning Ooievaar hen moet onderdrukken en opeten. Althans, dat is Napoleons bedoeling.

In Napoleons ogen is zijn broer echter veel te meegaand met de Hollanders en voert zijn bewind niet goed uit. Koning Ooievaar blijkt niet succesvol genoeg te zijn in het onderdrukken van de Hollandse kikkers. Daarom besluit *Napoleon* in 1810 *Koninkrijk Holland* te annexeren. Holland wordt een deel van het Franse keizerrijk. Lang heeft de Franse overheersing overigens niet geduurd. In 1815 lijdt *Napoleon* zijn beslissende nederlaag bij Waterloo.

Blauwe reiger

Eigenlijk had *Jupiter Bonney* kunnen zien aankomen, dat het met een ooievaar niet goed zou komen. Als hij een blauwe reiger had gestuurd, dan was de geschiedenis misschien wel anders verlopen en



Ooievaar als opruimer

30 april, Arda van der Lee

Ooievaars wonen al eeuwen in de buurt van de mens. Ze nestelen graag op menselijke bouwsels. Denk aan schoorstenen, treinportalen en hoogspanningsmasten. Dat maakt dat ze niet extreem schuw zijn en soms ook profiteren van het afval van de mens.



Maraboes wachten op visresten bij Victoriameer foto Arda van der Lee

In koude winters trekken ooievaars nogal eens naar een vuilstort in de buurt. Zoals op de foto helemaal bovenaan het rijtje ooievaars bij een vuilstort in Oss tijdens de wintertelling. Op zulke plekken is vanalles van hun gading te vinden, al zijn het maar de muizen die daar rondscharrelen. Ook in vroeger eeuwen profiteerden ooievaars van het afval van de mens.

Vismarkt Amsterdam

Pieter van den Berge tekende rond 1690 een tafereel van de vismarkt op de Dam, met visvrouwen, spelende

kinderen en twee deftige heren die keurend kijken naar de vis die een loopjongen draagt in een schaal op zijn hoofd. En met ook een ooievaar in de tekening, die hoopt een visje mee te pikken.

En in de historische roman 'Publieke werken' van Thomas Roosenboom duiken ooievaars op die bij de sluiting van de vismarkt de restanten vis gevoerd kregen.

Gemeentelijke afvalopruimers

Ook liepen er al eeuwenlang ooievaars op de Haagse vismarkt. De vogels werden op kosten van de gemeente verzorgd door een oppasser. Na afloop van de markt sloot de oppasser de ooievaars op in een nachthok, waaruit hij ze 's ochtends weer losliet. De eibers of uivers, zoals ooievaars ook wel heten, aten als ze op de markt rondliepen het visafval op. Ze waren dus ook schoonmakers van die markt!

Afrika

Grote vogels die zich ontfermen over visafval vind je over de hele wereld. In Afrika vervullen maraboes, een soort ooievaars, vaak die rol. Deze grote vogels met kale kop, hangende krop en gele snavel broeden in kolonies en bouwen hun omvangrijke nesten in grote bomen. Vaak dicht bij de mensen in de (vissers)dorpen. Hun snavel is dik en puntig, perfect aangepast aan het dieet van aas en kleine dieren.

Galapagos

Op weer een ander continent vervullen pelikanen soms de rol van afvalopruimer op vismarkten. Op de foto wachten bruine pelikanen samen met een zeeleeuw op een maaltje. Ze hoeven hun grote snavel maar te openen; tijdens het schoonmaken van de vis worden de resten er gewoon ingegooid. Voor beide kanten een handige manier van opruimen.



*Bruine pelikanen op Galapagos
foto Arda van der Lee*

terug



Nestje, boompje, beestje

2 mei, Titia Bijwaard

Een rustig verlopende broedperiode is natuurlijk ideaal voor de ooievaars, maar voor de volgers van Beleef de Lente kan het misschien wat saai overkomen. 's Nachts samen slapend op het nest en overdag slechts een paar keer elkaar afwisselen met broeden. Alleen het weer zorgt voor extra variatie.



24 april 2024, foto Titia Bijwaard

Volop voorjaar

Toch valt dat wel mee als je wat meer van de omgeving van het nest meekrijgt. Graag delen Albert en ik in onderstaande video wat van het lenteleven rondom ons ooievaarsnest. Zo verzamelde Ma2 nestmateriaal achter de vijver. De brutale nijlganzen die het haar op het nest moeilijk maakten, wandelden nog een rondje door de tuin. En ook de grauwe ganzen zijn op de webcam vaak te horen. Dat komt omdat zij al jongen te verdedigen hebben. Net als de wilde eenden. En voor degenen die het 's morgens vroeg of 's avonds laat hebben gemist, komt het gehoept van de roerdomp kort voorbij.

Nog even geduld

Rond half mei hopen we hier ooievaarskuikens van Pa en Ma2 te kunnen verwelkomen. Bij ons zorgden liefdesperikelen voor wat vertraging: Ma(1), die sinds 2013 op dit nest heeft gebroed, is waarschijnlijk verhuisd naar een ander nest in de buurt. We weten

nog steeds niet waar, maar we krijgen hulp van vogelaar Theo Meijer in onze zoektocht. Dus hopelijk kunnen we haar dit broedseizoen nog lokaliseren én weer in beeld brengen. Misschien wel met kuuks van een nieuwe partner. In de tussentijd kan iedereen in de [kuikenpoll](#) proberen te voorspellen wanneer het eerste ei op het Beleef de Lente nest uitkomt.

terug



Kijkje in het ei

4 mei, Caroline Walta

De toekomstige generatie ooievaars ligt klaar in het nest. Alleen nu nog in de vorm van een ei. Hoe ziet het er van binnen uit?

Nog voordat het vrouwtje het ei legt, start in haar lichaam al een celdeling. Hieruit zal in ruim 30 dagen het ooievaarskuiken ontstaan. Doordat de oudervogels de eieren warm houden (=broeden), gaat de groei erin verder.

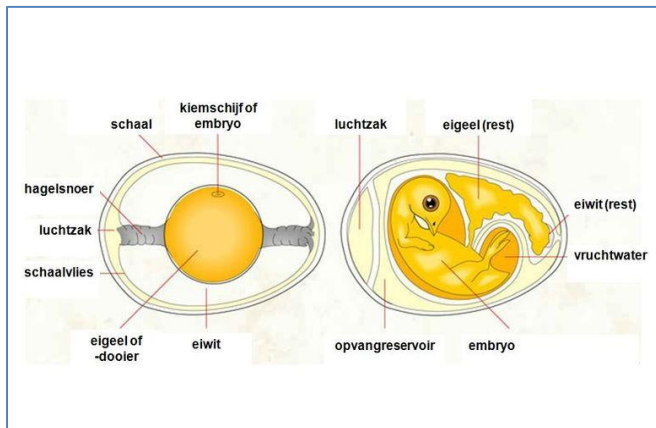
De ooievaar hoeft niet non-stop op de eieren te zitten. De nestkom wordt ook door de broedende vogel opgewarmd. Het zachte nestmateriaal kan het legsel enige tijd op temperatuur houden als het 'open en bloot' ligt bij bijvoorbeeld het aflossen.

In de video's is regelmatig te zien hoe de temperatuur wordt geregeld, door met de snavel te prikken in het materiaal in de nestkom. Verder krijgen we een mooie presentatie van hoe de eieren voorzichtig worden gekeerd, zodat alle kanten optimaal worden verwarmd.

Wist u dat een ei van nature een beetje kleverig aanvoelt? De dunne slijm laag beschermt het ei tegen bacteriën.

- schaal van het ei = buitenste beschermlaag van hard materiaal.
- schaalvlies = binnenste beschermlaag van zacht materiaal.
- kiemschijf of embryo = vrucht van waaruit het uiteindelijke kuiken groeit.
- hagelsnoeren = deze zorgen ervoor dat het kiemschijf altijd aan de bovenkant ligt en zo de meeste warmte van de broedende vogel krijgt.

- eigeel of eidooier = voedsel met vet en vitamines voor de vrucht die zich in het ei ontwikkelt tot kuiken.
- eiwit = bescherming van de eidooier, extra voedsel met veel proteïnen en juist weinig vet.
- vruchtwater = buffer beschermt tegen schokken van buitenaf, het kuiken kan hierin bewegen.
- opvangreservoir = klein deel van het ei voor afval (in de vorm van plas).
- luchtzak = als het kuiken volgroeid is, pikt het in luchtzak van het ei waardoor het jong voor het eerst in zijn leven zelf ademhaalt. Nu de longen werken, kan het kuiken met kreetjes aan de oudervogels zijn uitkomen aankondigen.



bron: infovisual.info

terug



Over de grens

7 mei, Arda van der Lee

Vorige week kreeg ik een artikel toegestuurd over ooievaars in Brussel. Men hoopt dit jaar op het eerste broedende paar binnen de stadsgrenzen. Bijna tien jaar geleden werd daarvoor het 'Plan Ooievaar' opgezet, waarbij hoge nestplatformen werden geplaatst op geschikte plekken.

Net als in veel Europese landen krijgt de ooievaar daar in Brussel een steuntje in de rug om zich weer te vestigen. Ook in Nederland is de ooievaar geholpen om terug te komen als broedvogel.

In 1969 startte Vogelbescherming met nog slechts enkele bewoonde nesten een herintroductieproject, om de ooievaar als broedvogel in Nederland te behouden. Het Ooievaardorp 'Het Liesveld' werd geopend en daarna nog 12 buitenstations. Hier werden aanvankelijk ooievaars gefokt en in de omgeving uitgezet. Zo ontstonden de eerste lokale populaties. Langzaam beginnen de paren zich op grotere afstand te vestigen en de populatie begint te groeien. De jongen van de buitenstations vertrokken richting Afrika naar hun overwinteringsgebieden. Inmiddels worden er geen ooievaars meer uitgezet en sommige stations zijn gesloten. STORK schat het aantal broedparen in ons land nu op 1600-1800.

Zweden

Ook in Zweden is een herintroductieprogramma gestart (1989). De witte ooievaar was ooit zeer talrijk in het zuidelijkste deel van Zweden met maar liefst 5.000 paren. Toen halverwege de 19e eeuw wetlands werden drooggelegd en gecultiveerd, beken rechtgetrokken en weiden en weilanden in bouwland of bos veranderden, verloor de ooievaar een groot deel van het leefgebied waarvan hij afhankelijk is. Uiteindelijk deed het laatste paar in 1954 een broedpoging, die echter mislukte. Nadat de afgelopen decennia het herstel van wetlands is geïntensiveerd, ontstaat weer een geschikt leefgebied voor de ooievaar. Door het herintroductieprogramma waren er in 2011 weer 29 'vrije' paren en vlogen 55 jongen uit.

Engeland

In navolging van deze succesvolle herintroducties is men in 2016 ook in Engeland gestart. Met ooievaars uit Polen, die niet meer konden vliegen, gered na botsingen met elektriciteitsleidingen of verkeer. Elk jaar worden hun nakomelingen naar grote volières in Sussex gebracht, waar ze een paar weken blijven in de hoop dat ze later naar deze regio terugkeren. Eenmaal vrijgelaten gaan de jongen op trek naar Zuid-Europa of Noord-Afrika. Sommige van de jongen zijn al naar 'huis' teruggekeerd om te broeden.

Steuntje in de rug

Deze projecten zijn mooie voorbeelden dat met wat hulp nieuwe, gezonde populaties kunnen ontstaan. Belangrijk daarbij is wel dat de oorzaken waardoor de vogels eerder zijn verdwenen, worden aangepakt. Nieuwe geschikte natte gebieden en minder gebruik van pesticiden. Het gebruik van DDT tot in de jaren zestig was desastreus



voor veel dieren, die aan het eind van de voedselketen staan. Niet alleen voor ooievaars, maar ook voor roofvogels en zelfs voor zeehonden. Misschien weet u nog dat die in de zestiger jaren bijna niet meer in de Waddenzee rondzwommen?

terug